

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РОЗ'ЯСНЕННЯ

20 травня 2021 р.

Київ

№ 1-pp/дд

Про застосування законодавства
у сфері державної допомоги

Антимонopolний комітет України, розглянувши подання Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги від 19 травня 2021 року № 500-01/197-п,

ВСТАНОВИВ:

У зв'язку з актуальністю питання застосування законодавства у сфері державної допомоги в частині державної підтримки суб'єктів господарювання, які постраждали в умовах поширення гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 (далі – COVID-19), враховуючи, що постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 200 було затверджено Критерії оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для здійснення тимчасових заходів, спрямованих на підтримку економіки в умовах поширення COVID-19 (далі – Критерії COVID-19), а також те, що Антимонопольним комітетом України (далі – Комітет) 29.04.2021 було прийнято розпорядження № 10-рп «Про звільнення від обов'язку повідомлення державної допомоги, що спрямована на подолання наслідків, спричинених коронавірусною хворобою COVID-19», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 12 травня 2021 року за № 626/36248, Антимонопольний комітет України надає такі узагальнені роз'яснення стосовно зазначеного питання:

1. Щодо допустимості державної допомоги

Відповідно до пункту 2 частини першої та пункту 9 частини другої статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога може бути визнана допустимою, якщо вона спрямована на подолання наслідків, спричинених коронавірусною хворобою COVID-19.

Згідно з Критеріями COVID-19 допустимою державною допомогою визнається:

1) державна допомога в розмірі до 400 тисяч євро для всіх суб'єктів господарювання, які постраждали внаслідок карантину, що перешкоджає провадити економічну діяльність (пункт 8 Критеріїв COVID-19);

2) інвестиційна державна допомога для виробництва відповідних товарів, пов'язаних із запобіганням, виникненням, поширенням, лікуванням та профілактикою COVID-19 (пункт 9 Критеріїв COVID-19);

- 3) державна допомога у формі нових гарантій за індивідуальними кредитами (пункт 10 Критеріїв COVID-19);
- 4) державна допомога у формі компенсації процентних ставок за кредитами (пункт 14 Критеріїв COVID-19);
- 5) державна допомога у формі відстрочки сплати податків та/або внеску на соціальне забезпечення (пункт 17 Критеріїв COVID-19);
- 6) державна допомога по частковому безробіттю на період карантину (пункт 19 Критеріїв COVID-19).

Крім того, у зазначених пунктах Критеріїв COVID-19 містяться умови, за яких вищенаведені види державної допомоги визнаються допустимими.

2. Умови звільнення від подання повідомлення

Відповідно до частини четвертої статті 9 Закону нова державна допомога, що підлягає повідомленню, може бути надана лише після отримання відповідного рішення Уповноваженого органу, передбаченого пунктами 1 і 2 частини шостої статті 10 або пунктами 1 – 3 частини сьомої статті 11 Закону.

Водночас, відповідно до статті 7 Закону Комітет може встановлювати звільнення від обов'язку повідомлення про нову державну допомогу окремих груп надавачів категорій державної допомоги, визначених частиною другою статті 6 Закону.

Комітетом прийнято розпорядження «Про звільнення від обов'язку повідомлення державної допомоги, що спрямована на подолання наслідків, спричинених коронавірусною хворобою COVID-19» від 29.04.2021 № 10-рп, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 12 травня 2021 року за № 626/36248, яким встановлено звільнення від обов'язку повідомлення державної допомоги, що спрямована на подолання наслідків, спричинених коронавірусною хворобою COVID-19 (далі – Розпорядження про звільнення).

Отже, надавачі державної допомоги, спрямованої на подолання наслідків, спричинених коронавірусною хворобою COVID-19, звільняються від обов'язку повідомлення про нову державну допомогу, якщо умови надання такої державної допомоги відповідають умовам, встановленим Критеріями COVID-19.

Тобто, у надавача немає обов'язку подавати повідомлення про нову державну допомогу, а державна допомога, надана відповідно до Критеріїв COVID-19, є допустимою без рішення Комітету.

При цьому відповідність Критеріям COVID-19 програм державної допомоги або індивідуальної державної допомоги встановлюють надавачі такої державної допомоги (відповідні органи виконавчої влади та місцевого самоврядування) самостійно.

Надавачі державної допомоги можуть звертатися до Комітету з метою отримання консультації щодо оцінки відповідності Критеріям COVID-19 заходів державної допомоги.

Якщо умов, викладених у Критеріях COVID-19, не дотримано, а надавачем державної допомоги не було подано повідомлення до Комітету, така державна допомога міститиме ознаки незаконної державної допомоги.

Відповідно до статті 12 Закону Комітет за результатами перевірки інформації про незаконну державну допомогу має право розпочати розгляд справи. Якщо за результатами розгляду такої справи Уповноважений орган прийняв рішення про визнання державної допомоги недопустимою для конкуренції, така допомога підлягає припиненню та поверненню до бюджету в порядку, визначеному статтею 14 Закону.

3. Звітність надавачів державної допомоги

Відповідно до частини третьої статті 16 Закону надавачі державної допомоги зобов'язані щороку, до 1 квітня наступного року, подавати Комітету інформацію про державну допомогу, її мету, форми, джерела, отримувачів та їхні частки у загальному обсязі наданої протягом минулого фінансового року державної допомоги в межах відповідної програми або інформацію про те, що протягом звітного року державна допомога не надавалась. Інформація, яку подають надавачі, оформлюється відповідно до Порядку, форм та вимог щодо подання Антимонопольному комітету України інформації про чинну державну допомогу суб'єктам господарювання, затвердженого розпорядженням Комітету від 28 грудня 2015 року № 43-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26 січня 2016 року за № 141/28271 (далі – Розпорядження № 43-рп).

Отже, надавачі державної допомоги, які не подавали повідомлення до Комітету, скориставшись звільненням від подання повідомлень про державну допомогу, що спрямована на подолання наслідків, спричинених коронавірусною хворобою COVID-19, у будь-якому випадку зобов'язані подати звітність про надану державну допомогу за звітний рік за формою, що передбачена додатком 2 до Порядку, форм та вимог щодо подання Антимонопольному комітету України інформації про чинну державну допомогу суб'єктам господарювання, затвердженого Розпорядженням № 43-рп.

4) Термін дії Розпорядження про звільнення

Прийняття Розпорядження про звільнення обґрунтовано наявними винятковими обставинами, що виникли в умовах поширення COVID-19, тому акт не застосовуватиметься після втрати чинності Критеріями COVID-19, а саме після закінчення шести місяців із дати відміни карантину.

Це означає, що всі акти, які приймаються в період дії Критеріїв COVID-19 та після закінчення шести місяців із дати відміни карантину, будуть підпадати під звільнення від подання повідомлення до того моменту, поки не втратять своєї чинності, оскільки датою надання державної допомоги є дата набуття чинності нормативно-правовим актом або іншим розпорядчим актом, який надає право на отримання державної допомоги.

5) Правила поєднання під час надання державної допомоги

Державна допомога, спрямована на подолання наслідків, спричинених коронавірусною хворобою COVID-19, може поєднуватися з незначною державною допомогою або з іншими видами державної допомоги за умови дотримання відповідних правил поєднання, встановлених правилами державної допомоги на інші цілі.

Це означає, що отримувач державної допомоги, крім цієї допомоги, має право отримувати державну допомогу на інші цілі, передбачені Законом.

Наприклад, суб'єкт господарювання отримує державну допомогу відповідно до програми портфельних гарантій для підтримки середнього та малого підприємництва в період 2018 – 2025 років, однак у період 2020 – 2021 років зазнав труднощів унаслідок карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, що перешкоджає провадженню його господарської діяльності. Отже, суб'єкт господарювання має право отримати додаткову державну допомогу для подолання наслідків, спричинених COVID-19, наприклад, у формі гарантій за індивідуальними кредитами, і така державна допомога буде допустимою, якщо умови, передбачені Критеріями COVID-19, будуть виконані.

Враховуючи наведене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та статтею 8 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», Антимонопольний комітет України надає такі узагальнені

РОЗ'ЯСНЕННЯ:

1. Державна допомога, спрямована на подолання наслідків, спричинених коронавірусною хворобою COVID-19, є допустимою та надавачі такої допомоги відповідно до розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.04.2021 № 10-рп «Про звільнення від обов'язку повідомлення державної допомоги, що спрямована на подолання наслідків, спричинених коронавірусною хворобою COVID-19», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 12 травня 2021 року за № 626/36248, звільняються від обов'язку подання повідомлення про нову державну допомогу, якщо умови надання такої державної допомоги відповідають умовам, встановленим Критеріями оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на подолання наслідків, спричинених коронавірусною хворобою COVID-19, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 03 березня 2021 р. № 200.

2. Надавачі державної допомоги, які надають державну допомогу, спрямовану на подолання наслідків, спричинених коронавірусною хворобою COVID-19, повинні щорічно до 01 квітня подавати звітність про надану державну допомогу відповідно до Порядку, форм та вимог щодо подання Антимонопольному комітету України інформації про чинну державну допомогу суб'єктам господарювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 28 грудня 2015 року № 43-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26 січня 2016 року за № 141/28271.

3. Прийняття Антимонопольним комітетом України розпорядження «Про звільнення від обов'язку повідомлення державної допомоги, що спрямована на подолання наслідків, спричинених коронавірусною хворобою COVID-19» від 29.04.2021 № 10-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 12 травня 2021 року за № 626/36248, обґрунтовано наявними винятковими обставинами, що виникли в умовах поширення коронавірусної хвороби COVID-19, тому акт не застосовуватиметься після втрати чинності постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 200 «Про затвердження Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання для здійснення тимчасових заходів, спрямованих на підтримку економіки в умовах поширення COVID-19».

4. Отримувачі державної допомоги, спрямованої на подолання наслідків, спричинених коронавірусною хворобою COVID-19, мають право отримувати державну допомогу на інші цілі відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Голова Комітету

О. ПІЩАНСЬКА